XI. évfolyam. Csik-Szereda, 1899. márczius 15. 11. szám.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Györgyjakab Márton** könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési dijak is küldendők.

Megjelenik a lap **Minden Szerdán.** Kéziratok nem adatnak vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Dr. FEJÉR ANTAL,** ügyvéd.

Nyilttéri czikkek soronként **20 krért** közöltetnek. **Egyes lap ára 10 kr.**

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt (Külföldre) 6 frt. Félévre 2 frt Negyedévre 1 frt. **Hirdetési dijak** a legolcsóbban számittatnak.

Márczius 15.

Minden évben annyit, s oly szépet összeirnak e nap emlékezetéről, minden évben oly sokat olvasunk e nap történetéről, s mégis megdobban mindig a szivünk, mikor előtte állunk. S a kinek szivét már nem melegitené márczius idusának dicsősége, az is kalapot emel azon eredmény előtt, mely e naphoz füződik. Választó-pont volt a magyar nemzet életében. A mi azelőtt volt, az a régi Magyarország, melyre az uj Magyarország következett. Egy lökést, de óriási lökést adott, mely évezredekkel vitt előbbre; a nemzet tudatára jutott önerejének, s szakitott a mult balfogalmaival.

A jobbágyság felszabaditása, Unio Erdélylyel, a sajtószabadság s általában a márcziusi 12 pont valamennyie a magyar nemzet életerejébe vágtak bele. a mely után vagy jobbulás következik, vagy halál. Az az egy volt bizonyos, hogy ugy exisztálni, mint azelőtt, többé nem lehet.

Jókai, Egressy, Petőfi, Vasvári, s Irányi vezetik a mozgalmat s nagyon siettek vele. Ott volt előttük a lengyel nép gyászos sorsa s e kép hatása alatt lázas sietséggel fogtak a megmentés munkájához. Egész Európa lázban volt. A nép-szabadság tört ki, s követelte jogait. A páriai februáriusi és a bécsi forradalom nagy rést ütöttek az abszolutizmus gőgjén s az udvar beleegyezett a nép kivánatába. Látta, tudta, előtte volt a példa, hogy ma csak kér, holnap már követelni fog.

Mesével határos, hogy mikép, s minő eredménynyel kezdődött a magyar szabadságharcz története. Esernyővel felfegyverkezett tömeg szavára nyilt meg V. Ferdinánd szive, mert látta, hogy e tömeg kiáltása csak visszhangja 15 millió ember szavának, s a nép szava Isten szava. És megadta azt a miért más országok már lángban állottak, a forradalom lángjában.

Örök diszére válik e nap a fejedelemnek, a népnek, mert e napot nem követte vér s mégis dicsőség termett nyomában. Az országgyülés elfogadta, a mit a nép kivánt, s a király szentesitette az országgyülés határozatát.

De a reakczió sem maradt tétlen. A kamarilla szorongó szivvel nézte, mint omlik össze az a mesterségesen épitett kártya-vár, melyet ők oly hosszu idő óta raktak össze, hogy befogják a magyar nemzet szemét, s lethárgiába sülyeszszék, melyből nincs többé felébredés. S midőn annyira tudták vinni, hogy V. Ferdinánd a trónról lemondott, nyilt sisakkal állottak ki a küzdőtérre.

A nagy eszme megkövetelte a maga áldozatát. Sok vér, nagyon sok vér elfolyt; sok gyászos napot kellett átélni, mig végre egy jobb kor virradt ránk: a kiegyezés nagy művével. Nem hiába mondta Nyári a világosi sötét éjszakán: „Mi elvagyunk veszve, Magyarország elbukott; de a mit a társadalmi téren kivivtunk: a nép felszabaditása, az örökké fenn fog maradni, s mi nem hiába vesztünk el!“

Bármi történt is az 1848—49-iki szomoru korszak alatt, barminő sötét napok következtek is ezután, az eszme, mely márczius 5-ikén megszületett, nem veszet el nyomtalanul. Élt az a nemzet lelkében s midőn eljött az idő, kitört ujra s most már fel nem tartható rohanással haladt előre. A német s olasz sikertelen hadjáratok ismét összehozták a nemzetet, uralkodójával s kezdetét vette egy uj éra, az alkotmányos Magyarország. Deák Ferencz az ő hatalmas elméjével s józan politikájával megtalálta s megmutatta az utat, melyen haladni lehet s haladni kell s megvetette alapját egy virágzó kornak, melyek égisze alatt minden téren oly óriási haladást tettünk, hogy ha nem is benne, de mindenesetre kezdetén vagyunk annak a stadiumnak, melyről Széchényi mondá: Magyarország lesz! Pártkülönbség nélkül kell ezt bevallanunk mindnyájunknak s ha magunknak nem hiszünk, gondoljunk vissza azon szavakra, melyeket Vilmos német császár mondott azon az emlékezetes királyi ebéden. Az egymásután következő alkotmányos magyar miniszteriumok nyomról nyomra hóditják meg a talajt a nemzet részére s parlamentáris életünk ma már oly magas fokon van, a milyen Angliát kivéve egy országban sincs. Mert a király mindig megtudja találni az utat a nemzet szivéhez, a nemzet pedig hódoló tisztelettel hajlik meg uralkodója előtt.

S épen most, midőn a legélesebb ellentétek oly simán s alkotmányos mederben oldattak meg Ő felsége bölcs és tapintatos érzülete által, kell visszagondolnunk arra a napra, a melyen az uralkodó szintén szivére s jobb belátására hallgatva adta meg a nemzet kivánságára azokat, melyek közül sok, a későbbi vivmányoknak is mindig erős bázisát képezte, mert minden buzakalász — irja egy helyt Jókai — melyet Magyarország földje terem, 1848 márcz. 15-ikének emlékét dicséri, mint a hogy a néphit szerint minden egyes buzaszem hegyére oda van nyomva a Patronae Hungariae szentképe.

Legyen e nap a megemlékezésnek napja!

= **Kamarák tisztelgése.** A hazai kereskedelmi és iparkamarák f. hó 6-án tisztelegtek Hegedüs Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszternél. A küldöttséget, melyben a kamarák teljes számban részt vettek Szabó Kálmán debreczeni kamarai elnök vezette. A miniszter nagyon szivesen fogadta a küldöttséget s hosszabb beszédben fölkérte a kamarákat hogy mindig teljes bizalommal forduljanak hozzá, tegyék birálat tárgyává intézkedéseit, a gyakorlati életben pedig törekedjenek minél több eredményt elérni. Ugy nézi a kamarákat, mint az ipari és keresk. érdekeltség és a miniszter között álló véleményező testületeket; előterjesztéseiket mindig figyelemre méltatja, erkölcsi és anyagi támogatásban részesiti. A miniszter beszéde nagyon jó hatást tett a

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A szabadság ünnepén.

Irta: **Péterfi Tamás.**

Tudjátok-e, hogy mi a szabadság?
— Tán hiába kérdem tőletek,
Hogy mi lehet e szóban a nagyság,
Nem tudja, ki benne született!
De aki járt megkorbácsolt testtel,
Elmondaná: hogy volt ezelőtt,
Elmondaná, de szólani restel
Mikor a nép rabigába dőlt!

Tudjátok-e, hogy mi a szabadság?
A rabiga édes gyermeke.
Mert a mikor romba dőlt a rabság,
Akkor támadt, akkor született!
Az ember rá ismert az emberre.
S szét törte a rabok lánczait,
És magasra emelé egyszerre
A szabadság dicső zászlait.

Tudjátok-e, mi az egyenlőség
Az a jog, hogy köztünk nincs nagyobb,
— Szolgák felett élni nem dicsőség,
De sokkal szebb a baráti jobb!
Nincsen ur és nincs közöttünk szolga!
Jó hazafi! polgár mindenik!!
S az emberek egymás kezét fogva:
Emberben — az embert tisztelik!

Tudjátok-e, mi az egyenlőség?
A teremtő nagy, bölcs végzete!
És előtte köztünk nincs különbség,
Mert mindenik édes gyermeke.
A mikor a világot alkotta,
Nem teremtett szolgát és urat!
Az egyenlőségnek jogát adta,
Ne hagyjuk hát igaz jogunkat!

Tudjátok-e, mi a testvériség?
... De mért kérdem.!... hiszen érzitek!
Egy anyánk volt, — ahoz semmi kétség.
S ezt az anyát mind szeretitek.
Ez a hely, hol bölcsőnk egykor ringott.
Ez a föld a jó édes anya.
És nem hiszek még olyan bitangot,
Aki róla rosszat mondana:?

Tudjátok-e, mi a testvériség?
... Nem tudni kell, hanem érzeni!
A szivekből szálljon el a kétség!
Testvér! egymást meg kell érteni!
A szabadság emlék ünnepélyén
Egyenlőség joga bátorit,
Testvériség legyen szivünk mélyén,
S ez hazát szeretni megtanit!

A kis vőfély.

Eredeti székely magánjelenet.

Irta: **Péterfi Tamás.**

Személy: Egy székely legény. (Ünnepi ruhában, kezében hivogató páleza, sok szinü szalaggal és virágcsokorral a páleza felső végén.)

Szin: Egy a nyikómenti székely szoba. A jobb oldal előterén tulipános asztal, melynek oldalán belülről kivilágitott felirat mutatja a vers czimeit, a azt a vers végén kilépve: a mindig a következő czimmel forditja a közönség felé. Az ötödik megjelenésnél az asztalkendő eltakarja a czim feliratot.

I. CZIM.

Vendég hivás.

(Belép.)

Jónapot mondanék ezen tisztölt háznak,
Illő tisztösséggel szólnék az gazdának:
Az kis vőfély vagyok hivogatni jöttem.
Az vőfély botomra virágot kötöttem.

Szóllok az gazdának tisztölet tudással:
Áldja Isten jóval, és sohase mással!
Hogyha meghallgatná csekély kérésömöt,
Csekély kérésömöt, vőfélyi tisztömöt.

Vőfélyi tisztömöt elkezdöttem mára,
Kibédi Zsuzsika vig lakodalmára.
Vig lakodalmára, melyben lögyön része.
Mert az ifju párnak ez örvendözése.

Kadicsfalvi Dénös lészön az vőlegény
Az lakodalmára tisztölve hivom én,
Tisztölve hivom én, nem csak az házfejét.
Hanem füleségét, leányát és vejét.

Mához kéthét lészön esküvő, vendégség,
Addig is maradjon kendtek közt békesség.
Hogy az ünnepélyben vidám rész vögyenek
S az möghivásomnak öleget tögyenek.

(El.)

II. CZIM.

A násznagynál.

A czimmutató asztalt kivülről megforditva, kopogás után belép.)

Jó estét köszönök „fogadj Istent“ várok,
Mert lakodalomba hivogatni járok.
Kadicsfalvi Józsi, öröm apa helyet
Néhány tisztös szómnak kérek itten helyet.

Kadicsfalvi Dénös lelki jó barátom
Kibédi Zsuzsikát megkérte immáron.
Mához kéthét löszön az esküvő napja
Melyből gazduram a násznagy tisztöt kapja.

Kéröm tisztölettel ezöknek növében:
Fogadja kögyesen, álljon az tisztében.
De ha tán valami kifogása volna,
Az boros kancsónknak fönekére rójja.

Mert mü igyeközünk, hogy ki ne ürüljön.
Hogy az fönekére panasz ne kerüljön.
Hogy lögyön mindenütt igazi szivesség,
Székely vendég látás és vidám vendégség!

A jó példa adást elkezdhetjük nyomba,
Nézzön násznagy uram az almáriomba!
Egy két hosszu kortyra vigabb lösz az áldás,
S nem lösz a násznagynál száraz bucsuzódás.

(Poharat emel.)

Fölveszem poharam, szóllanék mölléje:
Annyi áldást kérök, hogy tengörnek vélje.
Egésségöt, békét, s ha terhökre vóltam,
Megbocsásson, ha tán alkalmatlankodtam!

(El.)

III. CZIM.

A koszorus lánynál.

A czim mutató asztalt kivülről a közönség felé forditva. kopogás után belép.

Kopognak az ajtón, vendég jön a házhoz
Drága szép virág szál, kés köll az kalácshoz,
A menyasszony möllé: vőlegénye álljon!
Az kis vőfély möllé: egy szép angyal száljon.

Mielőtt fölkéröm vőfélyi páromot
Elmondom, hogy ki csap vig dinom-dánomot.
Kadicsfalvi Dénös az vőlegény lészen,
Kibédi Zsuzsika méltó párja lészen.

Az ifjak növében hivogatni jöttem,
Az házi virágra azért szömöt vettem.
Lögyön koszorus lány az kis vőfély möllett!
Ha az tisztölt szülék igy bele ögyeznek.

Mához kéthét tartjuk az vig lakadalmat,
Böcsülettel kéröm koszorus lányomnak
Épségben elviszöm, épségben meghozom,
S hogy hijja ne lögyön, azon óhajtozom.

Végét vetöm immár kérő mondokámnak
Igön hosszu is volt egy koszorus lánynak!?
De ha tovább tudnám, még tovább mondanám
Az koszorus lányom köllemes oldalán.

ezen hatás alatt oszlottak szét az ország különböző részéből összegyült kamarai tagok. A marosvásárhelyi iparkamarát ez alkalommal Tausik B. Hugó kir. tan. elnök és Sz. Szakáts Péter titkár képviselték.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

A képviselőház március 6 án *Tallián* Béla elnökletével rövid ülést tartott. Ezen ülésen megszavazták harmadszori olvasásban is a két katonai javaslatot, elfogadták a Margitszigetnek hiddal való összeköttetéséről szóló javaslatot és három jelentést a póthitelekről. Csupán *Kossuth* Ferencz szólalt fel egyedül s tiltakozott a póthitelekkel való kormányzás ellen.

Március hó 8-án *Dániel* Gábor, később *Perczel* Dezső elnöklése alatt elintézték a kvótakérdést, félretették a Rakovszky mentelmi ügyét és javarészben végeztek a kiegyezési javaslatokkal s még két interpellációra is rákerült a sor. A kvóta kérdésben *Kossuth* Ferencz, *Széll* Kálmán és *Polónyi* Géza szólaltak fel. *Kossuth* Ferencz kijelenti, hogy a függetlenségi párt a kvótát soha meg nem szavazta s nem is fogja megszavazni, de a mig kvóta törvény van, addig e párt kívánja, hogy annak értelmében járjanak el. A királyi döntés, mely a kvótakérdésben létrejött, meggyőződése szerint alkotmányellenes, mert a két országgyülés nem tárgyalta a kvótakérdést. Azt is alkotmány ellenesnek tartja, hogy a főrendiház előbb tárgyalta a királyi döntést és előbb hozott, mielőtt a képviselőház határozott volna. *Széll* Kálmán kijelenti, hogy az a felfogása, miszerint e fontos kérdés, mint azt a törvény előirja, alkudozás utján nyerjen megoldást, nézete szerint jelen alkalommal sem történt sérelem és a döntés teljesen törvényes. Meg *Polónyi* Géza szólott a kérdéshez szintén a függetlenségi párt szempontjából s felszólalása közben azon kérdést vetette fel: vajjon a magyarság segédkezik-e az osztrák németség hegemoniájának elnyomására, *Széll* válasza után a ház tudomásul veszi a királyi kéziratot. Ezután a *Rakovszky* mentelmi ügyét tárgyalták le s ugy határoztak, hogy a jelentés a mentelmi bizottságnak ujabb jelentés tétel végett adassék vissza. A kiegyezési provizorium javaslatához *Kossuth*, *Komjáthy* és *Mócsy* szólottak hozzá. Végre *Kubik* Béla és Pichler Győző interpelláltak a nemes-ócsai választás ügyében. A miniszterelnök megigérte, hogy vizsgálatot tart s ha visszaélés történt, azt meg fogja torolni.

Március 9-én a kiegyezési provizorium vitáját folytatták. A vita akadémikus jellegü volt. Miután a békekötés feltételei közé a javaslat is fel volt véve, *Benyovszky* gróf, *Polczner* Jenő, *Barta* Ödön beszéltek ellenzéki részről, ezeknek *Széll* Kálmán valaszolt igen udvariason s ez olyan hatással volt, hogy *Polónyi* Barta párt-társával szemben a javaslat védelmezésére kel. Március hó 10-én letárgyalták a két kiegyezési javaslatot, letárgyalták a fogyasztási adó kártalanitás javaslatot s tudomásul vették a vaskapu munkálatáról szóló jelentést. A rövid ismertetésből is kitünik, hogy a képviselőház ismét a munka tanyája, a hol gyorsan s lázas sietséggel dolgoznak.

A főrendiház ülése.

A főrendiház március 11-én *Daruváry* Alajos elnöksége mellett tartott ülést, melynek elején az elnök szép szavakban emlékezett meg közebbről elhunyt *Apponyi* György grófról s jegyzőkönyvi részvétet inditványozott. A főrendiház ilyen értelemben határozott. Ezután *Széchenyi* Imre gróf, Lukács László és Samassa egri érsek felszólalásai után elfogadták az indemnitást és a két katonai javaslatot.

Felhivás.

Folyó év október 31-én háromszáz éve, hogy Csik-Szentdomokos határán a Pásztorbükkön szörnyü halált halt Báthory Endre bibornok erdélyi fejedelem. A nagy nevü család kiváló ivadéka áldozata lett nemzetsége bűneinek s a politikai cselszövénynek, mely utóbbi nem kimélte az egyházférfi biborát.

Báthory Endre kiváló tehetségeivel korán fényes állásra küzdötte fel magát. Nagybátyja Báthory István lengyel király a pultovszki hires jezsuita kollegiumban tanittatta. Alig végezte iskoláit, mechovi prépost, s nemsokára bibornok lesz. VIII. Gergely pápa kitüntetésekkel halmozta el s midőn Kromer Márton, Ermeland tartomány püspöke elhalálozott, ő lett utóda s Braunsberg városából kormányozta egyházmegyéjét. De a politikai viszonyok kizavarták csendes nyugalmából. Jóllehet sohasem kereste a hatalmat, Báthory Zsigmond fejedelem rábeszéléseinek engedni kénytelen s elfoglalja annak az országnak fejedelmi székét, melyet előde teljesen felforgatott. A vihar melyet Báthory Zsigmond támasztott, ellene ontja ki fergetegét. Mihály vajda hitszegőn támadja meg; árulás miatt elveszti a szenterzsébeti csatát s földönfutó lesz. hogy Pásztorbükkön az ellene fellázitott székelység csapásai alatt lehelje ki nemes lelkét.

A hely, hol e szomorujáték utolsó felvonása lejátszódott. nem áll jeltelenül. Puskás Tamás csikszentdomokosi plebános, 1816-ban a mintegy 50 év óta álló fakereszt helyébe ujat tétetett s hogy az évenkint Mindenszentek napján oda zarándokló hivek jobban megemlékezzenek a bibornokról, éneket is irt „oh te tündér és csalárd világ“ czim alatt, mely Báthory Endre szerencsétlen sorsát tartalmazza.

Mélyen tisztelt közönség! Az egyszerü emlékkel nem szabad megelégednünk. Most e nevezetes évforduló alkalmából meg kell rágadnunk az alkalmat, hogy a bibornok elestének helyét maradandó emlékkel jelöljük meg, mely kegyeletünknek a késő unokák előtt is maradandó emléke legyen. Évenkint Mindenszentek napján ezren és ezren zarándokolnak e helyre, a vasuttal csikmegye bérczei is megnyiltak a világ előtt: hadd lássa mindenki, hogy kegyeletes emléket tudunk állitani annak, kire félrevezetett őseink fegyvert fogtak. E kegyeletes tényünkkel rójjuk le kötelességünket, mely a mult eseményeinek kiengesztelése képen nehezedik reánk.

E nemes, e kegyeletes czél érdekében tömörültünk bizottsággá, ezért keressük fel bizalommal a mélyen tisztelt közönséget, hogy filléreit ne sajnálja tőlünk. Adjon mindenki tehetsége szerint: a gazdag többet, a szegény kevesebbet. Egyesült erővel, közadakozással hozzák létre az emléket, hogy példáinkon okulva még késő unokáink is tudjanak lelkesedni a mult emlékein s kellőleg tudják méltányolni a kiengesztelés munkáját.

Csik-Szereda, 1899. márczius 11.

Hazafias tisztelettel.

A Báthory-emlék végrehajtó bizottsága:

Becze Antal,
elnök.

Balogh Ferencz, alelnök. — Murányi Kálmán, alelnök.
Dr. Balló István, jegyző. — Szánthó Samu, ellenőr.
Györgyjakab Márton, pénztárnok.

Antal Gergely, Antal József, Augustin Imre, Ágoston József, Bajkó Péter, Bara János, Barcsay Károly, Bardocz István, Bartalis Ágost, Bálint Lajos, Bándi Vazul, Dr. Bocskor Béla, Bőjthe Lajos, Csathó János, Dániel József, Élthes Jakab, Dr. Fejér Antal, Fejér Sándor, Ferencz János, Ferenczy Béla, Ferenczy István, Gál József, Glósz Miksa, Hayden J. Hugó, Hodor András, Imre Károly, Incze Ignácz, Józsa Sándor, Jakab Lajos, Karácsony József, Karda Mihály, Kassai Lajos, Dr. Kolonics Dénes, Koncz István, Koródy Mihály, Kovács János, Kovács Lajos, Lakatos Mihály, Lukács Vilmos, Mihály Ferencz, Ifj. Molnár József, Miklós István, Nagy Tamás, T. Nagy Imre, Rancz János, Riszner Ödön, Sándor Gergely, Szász Károly, Tamás Imre, Tódor István, Török Ferencz, Vértes Lajos, Wassylkievitz Viktor bizottsági tagok.

A megyei közigazgatási bizottság üléséről.

Csik-Szereda, márczius 13.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága rendes havi ülését ma tartotta meg, melyen főispán urnak akadályoztatása miatt az elnöki tisztet Becze Antal alispán ur teljesitette. A bizottság tagjai közül megjelentek 12-én, távol maradtak 5-ön, a pénzügyigazgatót pedig Rédiger Gyula helyettes pénzügyigazgató képviselte.

A gyülés nagyon rövid lefolyásu volt, minthogy kevés nevezetes tárgy került elintézésre. Az előadói jelentések, melyek különös fontosságu mozzanatokat nem tartalmaztak, egyszerüen tudomásul vétettek.

Sajnálattal kell konstatálnunk azonban a tiszti főorvos jelentéséből a járványos betegségek állandó uralmát. Bár a megelőző havihoz képest némi kedvezőbb fordulat észlelhető is volt február havában, mindazonáltal a fertőző bajok számos esetben kivántak — különösen a gyermekek sorából — áldozatot.

A megye területén február havában 25 roncsolótoroklob eset fordult elő, melyek közül 11 halállal végződött, hasihagymáz 6 betegülési és 1 halálesettel, hökhurut 5 betegedési, vörheny 1 betegedési, kanyaró 24 betegedési, fültőmirigylob 11 betegedési, holyagos himlő 6 betegedési és 3 halálesettel fordult elő.

A megyei közkórházban 83 beteg ápoltatott, kik közül gyógyult 36, javult 1, meghalt 1, s további ápolás alatt maradt 45 beteg.

A gyülésen előadott folyó ügyek közül megemlitendőnek tartjuk a következőket:

Dr. Veress Sándor megyei főorvos, mint egyuttal kórházi igazgató részére ezen teendők végzéséért a kórház-bizottság 300 frt tiszteletdij megadását javasolván, annak az ápolási dijak terhére való megadása a belügyminiszteriumnál javaslatba hozatott.

Csik-szentmiklósi Csató Ferencz a társai az azon községben 1898. január hó 24-én megtartott iskolaszéki tagválasztás ellen felebbezéssel élvén, abban az eljáró főszolgabirót oly sértő kifejezésekkel illették, minek megtorlása iránt a főszolgabiró a közigazgatási bizottság által bünfenyitő eljárás megindítására lett volt utasitva.

A főszolgabiró följelentésére nevezettek ellen a vizsgálat be is vezettetett, miközben Csató Ferencz és társai, a sértett főszolgabiróhoz kérést intéztek a följelentés visszavonása iránt, melyben az elkövetett sértésért tőle egyuttal bocsánatot kértek.

Minthogy a főszolgabirót a közigazgatási bizottság utasitotta annak idején a vád megtételére, s igy magát feljogositva nem érezte a vád visszavonására, a kérést a bizottság elé terjesztette, mely a mai ülésben kimondotta-miszerint eltekintve attól, hogy hivatalból üldözendő bünc selekményről lévén szó, a vád vissza nem vonható, s eltekintve attól, hogy kérelmesek csak a folyamatba tett bünvizsgál hatása alatt, a következmények elkerülés végett igyekeztek hibájukat jóvá tenni: a vád visszavonásához — ha az visszavonható volna is — a bizottság azért sem járulhat, mivel a rágalmazás a megbizatásában eljáró köztisztviselőnek — valóság esetén — sulyos megtorlást követelő visszaéléseket tulajdonit; az pedig meg nem engedhető, hogy a helyesen és részrehajlás nélkül eljáró tisztviselők az ellenségeskedéstől elvakult felek álléai alaptalanul és rossz akaratulag meghurczoltassanak.

A kolozsvári posta- és távirda-igazgatóság a Bélbor községben kérelmezett posta-hivatal felállitásának felsőbb helyeni javasatba hozását megtagadván, a bizottság az ügyben kereskedelmi miniszter urhoz indokolt felirat, küldését határozta el.

Vitos Mózes és társai szentkirályi lakósoknak az anyakönyvi felügyelőhöz intézett s ez által a közigazgatási bizottsághoz áttett panasza folytán, Albert Béniám anyakönyvvezető ellen, több rendbeli hanyagság miatt a fegyelmi kereset bevezetése rendeltetett el.

A csikvárdotfalvi anyakönyvi kerületben üresedésbe jött anyakönyvvezetői állásra Szőllősy Ferencz ujon választott körjegyzőnek kinevezése, Ru-z S. János gyimesbükki anyakönyvvezetőnek pedig tiszteletdija felemelése belügyminiszter urnál javaslatba hozatott.

Végül dr. Veress Sándor főorvosnak azon inditványa, hogy a kórház-bizottság tagjainak létszáma szaporittassék, illetékes intézkedés végett a törvényhatósági bizottsághoz eléterjesztetni javasoltatott.

—

Hosszu az járásom, még hosszabb kelésöm,
Tovább köll sietnöm, mert hanem elkésöm,
Maradjon az Isten kendtökkel továbbra,
Béke s áldás szálljon ezen tisztölt házra.
(El.)

IV. CZIM.

Menyasszony bucsuztató.

(Czimet fordit kivülről és belép.)

Drága kincs az élet, de sok az gyémántja.
Az öröm apanak volt, amint kévánta.
Igaz, hogy elvöszit ma egy gyémánt szömöt.
De mögne sirassa ezön tisztösségöt!

Nem is sir érötte, mégcsak nem is könyez.
De a szive inkább erössen örvendez
Kibédi Estánnak, ha szivéből szóllok,
Ha szivéből szóllok, ilyen formát mondok:

„Édös jó leányom Kibédi Zsuzsika,
Férjhez visznek téged. — itt van a muzsika,
Lögyön kisérője vidám életödnek.
Lögyél ezután is öngedelmes gyermek!

Ha az menyasszonynak az szivében nézek,
Édös apja iránt ilyen formát érzek;
„Drága édös apám! Illő megköszönjem,
Hogy te ekkorára fölnöveltél engem!

Ha tudnék szóllani, — nagy áldást mondanék,
Amit reád adjon az jóságos nagy Ég!
De az érzetömnek bárha hangja nincsen,
Azt kévánom neköd áldjon meg az isten!“

Kibédi Estánné boldog öröm anya,
Kiretül házadnak dalos kis angyala.
Ne sirasd meg, hiszen vagyon egy vigaszom
— Te is voltál egykor ifju menyasszony!,

A virág nyilása, hajnal mosolygása:
Menyasszonynak lönni, — lány álmadozása!
Öröm könnyeidet lányod letöröli
S anyai gondodat ime megköszöni

„Édes szülő anyám, fölnövelő dajkám,
Mindig csak hála jön az leányod ajkán.
Ne várd édös szülém, hogy az megköszönjem,
Amiket fáradtál, virasztottál értem!

Száz esztendő kéne: az is kevés volna,
Hogy szereto szived érdömit lerója!
Azért hát mindön nap leborulok térdre,
Hogy az a jó Isten fizessön meg érte!

Testvéreimhez szól most bucsum szózata
Azt hiszem nem valék hozzátok mostoha?
Tisztöltem, szörettem szivből mindöniket
De hogyha vétöttem, ugy bocsássatok meg!“

Igön tisztölt násznép! itt van az ideje,
Hogy az ifju pár az áldást föl vögye!
Amig a szakácsné készül az ebéddel
Siessünk a paphoz illó tisztösséggel!

(A közönséghez:) Egy csöpöcskét betekintek az konyhába. Nehogy az ebédnél köszöntő nélkül vigyek bé valamit!

(El.)

A lakománál.

(Elébb asztalt terit, majd leveses tállal kezében. Belép.)

Teritve az asztal, foglaljanak helyet!
Az asztalfő mindig öregebbet illett!
De ma kivétel van az esküvő végett
Az uj párnak adjuk ezen tisztösséget.

Kicsit az beszédből, ez nálunk a szokás
Mert im elkezdődött az étel tálalás
Párolog a leves, megfött az rizskása
Tessék! ne várjanak a kinálgatásra!

De bocsássanak meg, hogy nem mondtam elébb
Van itt enni annyi, hogy tulon-tul elég!
De, hogy kiüritsünk röndre minden tálat:
Kivánok reszökre előbb jó étvágyat!

(Kilép és más tállal sóbafőtett hoz be.)

Hozom a marhahust, ezzel főtt a leves,
Jó mártással önni ez mindig köllemes!
Csak lássanak hozza! Böven, ki szöreti!
És egy pohár borral ki-ki leöntheti!

Bort tölt magának. Iszik és kimegy, de nyomba visszsza jön a kaposztás tállal.

Nem mondok köszöntöt az első pohárnál.
De egy két szóm volna itt a forró tálnál.

(A meleg tálat leteszi és fujja a kezét.)

Nem sült vagyon benne! — éljen aki .. hozta!
Itt a magyar étel! a töltött káposzta!

Tisztölök, böcsülök miuden gusztusokat,
De ki nem szereti!? — még az sem tud sokat!
Nem tudja, hogy ennél, világon jobb nincsen!
S miként az magyarnak párja ennek sincsen:

Vögyenek belőle, de bövön vögyenek!
Hogy ki ürül a tál? — attól ne féljenek!
A szakácsné, a mint szemléltem a konyhát,
Csak székkel érte fel a nagy fazék szádát!

(Megtörli a száját, bort tölt a pohárba és köszöntőt mond.)

Tészta előtt vagyunk, azt is hozom nyomban
De más szokás is van az lakodalomba!
Most kezdem én csak el vőfélyi tisztömöt,
Illó képpen pedig, — az köszöntésömöt.

Üdvözlöm lögelébb, kiköt hivogattam,
Akikkel ez napnak örömét tudattam.
Köszöntem jó szivvel az egész násznépet,
Akikkel az jó kedv mihozzánk belépett.

Nem felejthetöm el az násznagy érdemit
Ugy szintén üdvözlöm igön tisztölt nejit
Köszöntöm szivemből kedves mindnyájokat
Éltesse az Isten vendég koszorunkat!

Tust rá móré!!

(Függöny.)

IRODALOM.

Kyros. Kyros élete egyik legszebb lapja a keleti történelemnek. Az erő, ész és ifjuság diadala. Kezdete a — gyermekkor — mesés és csodás, mint minden ókori hősé. A mellett sok rokonságot mutat a későbbi nagy emberek pályájával. Szegény sorsban született, atyja rabló volt, anyja kecskéket őrzött. Minden nagy birodalom alapitó ilyen: Kháldeában Sargina, Lydiában Gyges, sok épen kitett gyermek: Romulus, Mózes. Kyros élete egy egész élet példája, felemel és meghat. Egyszerü környezetben születik, igénytelenül, de erősen és bátran, mint a sas. Erőre kap, szárnya nő, magas utakon jár, hol más nem követheti. Szárnya a nap királyi fényében ragyog. S elerőtlenedve, elaggva meghal csendben, rejtett lészkében. Szürke tolla halotti ruhája. Ime Kyros élete — 3000 év után ime ujra Kyros élete. a Napoleon sorsában. Országokat kóditott, egész világrészt vett meg. S midőn száz éves korában látni kivánta jó barátait, már mind halottak voltak. Fia ölette meg őket. Elhulltak mellőle, elpusztultak, mint a reménység, s ő árván, egyedül, szárnyszegetten haldoklik kopár fészkében, Babilonban, vagy szent Ilonán. De jön a legenda s égbe ragadja. E fényes lelkesitő nagy élet történetét mondja el — többek közt — a Nagy Képes Világtörténet 16-ik füzete. A munkát dusgazdag, remek kivitelü képek diszitik. Egy kötet ára 8 frt. (12. kötet lesz.) Részletfizetésre is kapható. Füzetenként is megjelen, minden szombaton egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. kapható a kiadóknál, Révai Testvérek Irod. Int. R. T. és minden hasal könyvkereskedésben.

—

„Szülőföldem“ czimmel verskötetet ad ki, Gencsi István, kinek nevét lapunk vonal alatti hasábjairól már igen jól ismeri a nagyközönség. A kötet felerészben szépirodalmi lapokban már között, felerészben pedig még meg nem jelent költeményeit foglalja magában a fiatal póétának. A könyv Horváth Andor festőművész rajzaival diszitve jelenik meg: előfizetési ára 50 kr. diszkötésben 1 frt. Bolti ára fűzve 70 kr., diszkötésben 1 frt 20 kr. lesz. Minthogy a kötet megjelenése husvétra czéloztatik, annálfogva kéri szerző a szives előfizetőket, hogy az előfizetési árakat, a gyűjtőivekkel együtt, márczius közepéig sziveskedjenek beküldeni lakására. (VI. kerület, Hajós-utcza 11. sz. I. emelet 17.) Mutatványul alább közöljük „Nem is harangszó“ czime hangulatos kis költeményt:

Nem is harangszó . . .

Nem is harangszó tán, ami mostan kondul,
Valami egyéb zug innen a toronybul:
Hogyha harang volna, szavára a lárma
Legalább egy perczre meg szűnne, megállna.

Nem is harangszó ez: elvész a zsivajba. —
Nálunk a harangszó elszáll a szabadba,
Bolyong a mezőben, a hegyek ormáig
S a merre bolyong, ott a zaj csendde válik.

Erdők fülemiléje elhallgat e perczbe,
S mélázva tekint a kékes végtelenbe,
Leteszi kapáját a földmives ember,
A pásztor e perczben furulyázni nem mer.

Itt, a nagy városban a csend mért nem ilyen?
Vagy másképpen szólnak a harangok itten?
Óh, itt is épp olyan édes, bus a hangjok.
Csak a kik hallgatják azok, azok mások!

Gencsy István.

TANÜGY.

Tanitó-egyesületeink némely hiányairól.

E czim alatt Augusztin Imre által megindított vitához a következőkben szólok hozzá:

Nagy hiba az, a maga nemében igazán páratlan széthuzás, hogy mig Magyarországnak legtöbb megyéjében tömörülnek a tanitók a szent és magasztos eszme előre vitele czéljából, addig mi széthuzunk Az állami és községi tanitók „hivatalos“, a felcsiki róm. kath. tanitók „Felcsiki fiók-köri“, az alcsikiak pedig „Alcsiki fiók-köri“ testületekben munkálkodunk.

A tömörülési eszme meg nem valósitását sokan az r k.-nak tulajdonitják, mert hát az állami és községi tanitók nem lehetnek a r. k. jellege alatt.

És a kinyilatkoztatások ellenére is kérdem: miért ne lehetnének az r. k. hivei? Miért ne összpontosulhatnánk az r. k. és a hivatalos jelleg egyeztetésével; mert hisz Csikmegyében minden egyes tanitó róm. katholikus.

Egy másik emlitésre méltó tény szintén hibául tudható be. Gyülést tartunk, a melyen várnók az élvezetés és ismereteinket gyarapitó felolvasást; de várakozásunkban csalódunk, a felolvasásra nem jut időnk, hosszu a jegyzőkönyv, sok az átirat és a déli harangszó megmenti felolvasónkat a felolvasás táradságaitól. szomoru szivvel távozunk gyülésünk helyéről; mert most ujabban is megtörtént az, hogy egy érdemes felolvasás a kezdetnél maradt, annak áldásaiban nem részesülhettünk. Ezen a helyzeten is jó volna segiteni.

Ezekben kivántam a most szőnyegen lévő vitás tárgyhoz szólani. Ezek után hosszas és unalmas nem akarok lenni, a vita többi pontjaira nem reflektálok, mert azokat ugy is mások eléggé megvitatták.

Xántus Elek.

Szeredai élet.

Kaszinói-vacsora.

A kaszinói-vacsorák sorozata ismét szaporodott egygyel. Visszavonhatlanul ki volt mondva, hogy ez lesz az utólsó, s *ez az egy is csak azért van, hogy* a böjti önmegtagadástól elsanyargatott hivő-lélek legalább egyszer kedélyes és fesztelen nyilvános mulatságban enyhülést találjon.

Ismét szép s diszes közönséget fogadott falai közé a Kaszinó az elmult szombat este; de már nem oly nagy számmal, mint a farsangon.

Talán a böjt, talán más véletlen körülmények okozták ezt; de mindenesetre nagyon jó gondolat időnként ezen estélyeket feleleveniteni, hogy annak idején ujra rendszeresiteni lehessen, mint az az idén történt. Egy olyan nagy, s intelligens társadalomnak, mint a csikszeredai, szüksége van egy összekötő kapocsra, a mely köré tömörülhet, s csak szerencsének lehet nevezni, hogy ezen kapocs egy oly előkelő testület, mint a Kaszinó.

Ma még kicsi, szük, nagyobbszabásu berendezések, s termek nélkül szükölködő ugyan, de ha a pártolás az ez ideivel arányos lépésben fog haladni, nem kell hozzá sok idő, hogy más nagyobb városok mintájára a körülményeknek megfelelően fog minden átalakulni. S ezen remény nem is hiu addig, mig a vezetés oly kezekbe lesz letéve, mint jelenleg, mert eltekintve attól a buzgalomtól, melylyel az összes tisztviselők a kaszinó érdekeit mindenütt, s minden téren elősegiteni igyekeznek, megnyilatkozik náluk a teremtő lélek is, miként lehet a közönség csekély áldozatkészségének felhasználásával a semmiből valamit elővarázsolni Végre is a Kaszinó nem egy nemzedékre szól, s ha a közvetlen munkálkodók nem is élvezhetik teljesen fáradozásuk gyümölcseit, ha nem is látják meg ők magok az önalkotta ige-testté válását, a jövő nemzedék annál hálásabb szivvel s kegyelettel fog megemlékezni azokról, kik az alapokat lerakták.

Épen a kaszinó-vacsorák teremtik meg lelkünkben e gondolatokat, s képezi ezen anyagi háttérnek előképét. Ez a kép egy vidám, jól mulató kis társaságnak a képe. Annyiszor *irtunk már róla, hogy* ujat mondani nem is lehet, s bizonyára elég jellemző lesz az est sikerére, ha azt irom róla: méltó folytatása volt a többinek.

A jelenlevő hölgyek névsorát adjuk a következőkben:

Élthes Jakabné, dr. Filep Sándorné, Hajós Károlyné, özv. Lárencz Lászlóné, László Gézáné, Molnár Józsefné, Molnár Ilona, Nagy Imréné, Nagy Sándorné, Nagy Lenke, Pap Domokosné, Szász Lajosné, Szokolay Istvánné.

* * *

Még nincs vége az életnek. Alig hunyta le szemeit Karneval, előre vetik árnyékukat, vagyis inkább fényüket a husvéti mulatságok. Nagyon hiányos informácziók állanak e téren rendelkezésünkre. A csikszeredai iparosok Husvét-másodnapjára müked velői előadásra készülnek. Szépvizen pedig nagy hangverseny van keletkezőben Husvét-harmadnapjára, melynek érdekes programmjáról már sokat lehet hallani, suttogni.

Még más egyébről is beszél a fáma; de azt majd csak akkor fogom kiszerkeszteni, ha hiteles adatokkal szolgálhatok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** P. Tima Dénes sz. f. r. áldozópap és csik somlyói tanitóképző intézeti zenetanár, ugyanoda rendes tanárnak neveztetett ki. — A III-ad osztály kereseti adót, a bányaadót, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok s egyletek adóját illetőleg az adó kivetés alkalmával megállapitott összegek mérve ellen benyujtott felebbezések elbirálására alakitott adó felszólamlási bizottság elelnökévé Dániel Lajos udvarhelymegyei nagybirtokos, helyettessévé pedig Nagy Sándor csikszeredai ügyvéd neveztetett ki a belügyminiszter által.

— **Eljegyzés.** Rács Béla csik-karczfalvi kereskedő folyó hó 12-én tartotta kézfogóját Szabó Miklós helybeli kereskedő leányával, Anna kisasszonynyal.

A sorozás Csikmegyében a már megállapitott *tervezet szerint* folyó évi május hó 12-én veszi kezdetét s junius 6-án ér véget. Május 12., 13., 15. napjain állit a kászon alcsiki-járás Szt-Mártonon, május 17., 18., 19., 20., 23., 24., napjai a felcsiki járás Csik-Szeredában, május 25-én Szeredaváros, május 27., 29., 30., 31-én és junius 2-án a gyergyószentmiklósi sorozó járás, végül junius 5. és 6. napjain a tölgyesi járás.

— **Alapszabály megerősités.** A belügyminiszter Csik Szentimre községben alakult olvasókör alapszabályait a megerősitési záradékkal ellátta.

— **A székely kisipar támogatása.** Eddig a kereskedelemügyi miniszter a házi szövő ipar terjesztése czéljából szövőszékeket ajándékozott érdemes háziiparosoknak, vagy műszövőnőknek. Most Kövér György csik-szeredai géplakatosnak egy 500 frt értékü vaseszterga-padot adományoz oly kikötéssel, hogy ha azt öt éven át használatban tartja saját tulajdonába megy át. A székely kisiparnak ily módon való támogatását mindenesetre örömmel és elismeréssel fogadják az érdekeltek. Ohajtandó lenne, hogy e kiváló gyakorlati jelentőséggel biró kezdeményezésnek folytatása legyen.

— **Büvész-estély.** Érdekesnek igérkező előadást fog tartani V. Miszlevicz Lajos szerdán, s a következő napokon este a Csillag nagytermében. A kézi ügyesség, gyorsaság s leleményesség e nagymestere már bejárta Magyarország nagy részét, sőt idegenben is barangolt s mindenütt elismerésre s pártfogásra talált. Ajánlyuk a nagy közönség figyelmébe s pártfogásába a jeles büvészt, Egy-egy kisebb társaság előtt már produkálta magát, s azt valóban bámulatra ragadta egyik-másik jól sikerült mutatványával.

— **Betörés a szeszraktárba.** A szeszraktárba történt betörésről csak nem régen adtunk hirt. Mint most bizton állithatjuk a tettesek megkerültek és azok nemsokára az igazságszolgáltatás ölelő karjai között fognak álmélkodni a fölött, valljon a könnyüszerrel szerzett édesitett italok kerülnek-e többe az embernek, vagy a napi lénungból is beszerezhető „bő vizzel vegyitett“!

— **Kivonat egy panasz levélből.** Vádlott torkon fogás és többszöri ütlegelésével halálom szigoru órájára akart szenderiteni, s azt mondotta, hogy gyertya mellett is agyonüt, s lelkem számba adja az Istennek, mely orgyilkosság kevés kivétellel rajtam végre is hajtatott, mert ugy ütött főbe, hogy ékes szolló tehetségem azóta elhagyott.

— **A szögödi gyilkosság.** Még élénk emlékezetében van mindenik az a nagy bünpör, mely Csató József meggyilkolása ügyében folyt le az itteni törvényszéknél. E héten hirdették ki ez ügyben a kir. tábla itéletét, mely Szép László halálos büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át, mig a többiekre vonatkozólag a törvényszék itéletét helyben hagyta.

— **Márczius 15.** Gyergyó-Szentmiklós község közönsége a szabadság ébredése napjának évfordulóját a szokásos hazafias programmal ünnepli *meg, melynek müsora a következő*: Gyülekezés a községházánál reggeli 9 órakor együttes felvonulás a lat. szert. róm. kath. templomban. Ünnepélyes hálaadó Isteni tisztelet fél 10 órakor, ezután visszavonulás a községházához, melynek nagy gyülés termében a nemzeti ünnepély következő müsorral folytattiak. *Ferenczy* Károly esperes, elnök az ünnepélyt megnyitja. Hymnus. Erkeltől Énekli a *Hylária* dalkör. Márczius 15. Ábrányi Emiltől. Szavalja *Simon* Ádám Márczius idusán. Dallama Nádor Gyulától. Magán szólam. Énekli *Lázár* Anna k. a zongorán kiséri *Csiky* Anna k. a. Honfidal Huberttől. Előadja a *polgári* dalegylet. Ünnepi beszéd. Tartja főtiszt. *Görög* Joáchim. Honfidal. Vocelkától. Előadja a *Hylária* dalkör. Riadó. Czuczor G-től. Szavalja *Vizy* Floris. Hazámhoz. Bariton solo. Énekli *Liebl* Ede. Fohász. Losonczytól. Előadja a *polgári* dalegylet. Mi a haza? Ábrányi E-től. Szavalja *Csergő* Lenke. k. a. Csatadal. Huberttől. Előadja a *Hylária* dalkör. Müsor után özv. Laurenczy Jánosné nagytermében és az ipartestület helyiségében diszebéd.

— **A ki br. Bánffyt megsértette.** Nagy dicsőség érte Dregán Demeter békási lelkészt. Perbe bocsátkozott br. Bánffy Dezsővel a volt miniszterelnökkel s a jelenlegi főudvarmesterrel. Vagyis inkább ugy esett a dolog, hogy a tisztelendő ur heves politikai vitatkozás közben két marokkal szórta átkait, szidalmait s rágalmait Bánffy Dezső ellen, melyet aztán annak egy épen jelenlevő hive az ügyészségnek feljelentett, ki a Szentmiklósi járásbiróság előtt meginditotta az eljárást Dregán Demeter ellen az akkor még miniszterelnök Bánffy báró ellen elkövetett becsületsértés vétsége miatt. A tárgyalás e hó 9 én tartatott *meg*, de *némi kiegészités* válván szükségessé, itélethozatalra nem kerül a dolog. Dregán ur pedig most bizonyára boldog abban a tudatlan, hogy ő a főudvarmesterrel folytat pert.

— **Tüzek.** Csik-Lázárfalván nagy riadalmat okozott László János zsindelylyel födött csürének leégése, mivel össze volt épitve az istállóval s meg volt rakva takarmánynyal s gazdasági eszközökkel s igy nagyon veszedelmessé válhatott volna. Szerencsére rögtön lokalizálták s igy ezeken kivül sem épületekben, sem ember vagy állat életben kár nem esett. Az égés, a mint a csendőrség kiderítette, gondatlanságból származott — Kászon-Impéren f. hó 3-án leégett Ferencz Ignácz fából épült és szalmával fedett csüre, de a tüz tovább is terjedt s meggyuladt Balázs Péter István fából épült és szalmafedelü csüre s istállója is. Ferencz Ignácz állitása szerint a csürben s istállóban nagyon sok gazdasági eszköz s állat is bennégett. A csendőrök nyomozták a tüz okát s végre kideriteni vélték, hogy Ferencz Ignácz maga gyujtotta meg az épületet, mivel 1400 frtra volt biztositva, tehát értékén jóval felül. De az 1151 frt kár is nagyon redukálódik, mert kitünt, hogy káros — talán épen a biztositásra való tekintettel — nagyon is magasan számitott. A *vizsgálat megindult s bizonyára kifogja deriteni*, mi igaz, a dologból, mi nem. Ferencz Ignáczot a csendőrség letartoztatta s a csik-szentmártoni járásbiróság fogházába kisérte.

— **Vérengző székely.** Gyó-szentmiklósi László Béla és gyaujfalvi Kalamár Ignácz Ujfaluban e. hó 9 én a Berman Zsán korcsmájában borozgattak, mi közben szobájukba bement ugyanodavaló Balló János, s ő is előbbiek példájára sörözni kezdett. Mivel pedig Kalamáréknak valami elintézni valojuk volt együtt, a hivatlan vendég ebben zavarta őket ez okon kiutasitották szobájukból. Balló János ezt annyira lelkére vette, hogy a nadrágosok ellen boszut esküdve, elment a közeli boltba, s ottan egy jó kemény bicskot vásárolt, s igy felfegyverkezve a korcsma helyiség külső szobájában helyet foglalva leste ez alkalmat a „nadrágosokkali“ találkozásra. Mintegy három óráig kellett várakoznia, mikoris elsőbben Kalamár s utánna László kiléptek a belső szobából, ezt látva Balla, a már készen tartott bicsokkal tigrisként rohant rájuk, s mig Lászlóék a veszélyt észrevehették volna Kalamárt ágyékon megszurta, s mikor ez összerogyott, Lászlónak hasán ejtett egy 15 cm. hoszzuságu vágást. Pár percz alatt a szoba padlóján patokzott a vér, s csak gyors orvosi segélynek köszönhető sértettek életben maradása. Balla János menekülni akarván a csata térről, de az éppen arra járó csendőr őrjárat nyakon csipte, kik előtt egész hideg vérrel vallotta be tettét, mit azzal indokolt, hogy boszontotta az, hogy ő a pénzére mért nem mulathat ott és ugy, mint a nadrágosok.

— **Papir kosárból.** Estánbé meglehetősen becsudalkozva allitott be a birósághoz, hol illetlen magaviseletéért egy hivatalnok által rendre utasittatott azzal, hogy viselkedjék tisztességesen, mert most nem a korcsmában van, mire „Tudom istálom alázattal nem is pálinkáért jöttem“ volt Estánbá fel-lete.

— **Vigasztalás.** — Édes Atyámfia mért van ugy elkeseredve, mért zugolódik sorsa ellen? — Hogy ne volnék elkeseredve mikor 2 évi fogházra itéltek el, s holnap bé kell üljek. — Ah! az kicsiség, vigasztalódjék példámon, én tegnap mult két éve, hogy megnősültem, s az is eltelt.

Schmidt S. és fia zongora- és hangszer készitő hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét, egyben értesitjük, hogy e czég főnöke a napokba ideérkezik és mindenféle javitást és hangolást a legjutányosabban fog eszközölni.

— **Borzalmas sirfelirat.** Debreczenben egy sirkövet állitottak föl, oly felirással, mely a görög tragédiák fátumára emlékeztet, s melyhez hasonló aligha találkozik *az egész világ összes* temetőiben. Az erőszakos halállal elpusztult Móricz család sirköve ez, melyet 1500 frt költséggel az Emke állittatott fel, melyre a család utolsó tagja 14000 frtot érő vagyonát örökbe hagyta.

A sirkő feliratát is az örökhagyó állapitotta meg. E felirat a következőképpen hangzik:

Itt nyugszanak
az Urban
Idősb. MÓRICZ JÓZSEF,
meghalt 62 éves korában.
A fia lőtte agyon.
Id. MÓRICZ JÓZSEFNÉ,
meghalt 47 éves korában.
A leánya lőtte agyon.
MÓRICZ ERZSIKE,
meghalt 17 éves korában öngyilkos halállal.
Az anyját lőtte agyon.
Ifj. MÓRICZ JÓZSEF,
meghalt 27 éves korában a börtönben.
Az apját lőtte agyon.
Az örök irgalmasság kegyelmezzen szegény bünös lelküknek.

— **Nyilvános köszönet és nyugtázás.** A csiksomlyói szent Péter templomban felállitandó Jézus szent szive szobrának és oltárának javára a következők adakoztak: I. Özv. Sulyok Gézáné gyüjtő ivén: Remónyffy R. Katinka 20 frt, Pál Ignáczné 2 frt 50 kr, Betlenfalvi Pál Istvánné 2 frt. Kazatsay Istvánné 1 frt 10 kr, Wassilkievicz Viktor, dr. Kolonics Dénesné, Glósz Miksáné, Pitter Vinczéné, Ambrus Dénesné, Bulogh Ferenczné, Augusztin Imréné, özv. Köllő Ignáczné, Csiszér Lajosné 1—1 forintot: Pál Gizella, dr. Balló Istvánné, Jakab Antalné, Petres Andrásné, özv. Ambrus Ignáczné, Domokos Ignáczné, Hajdu Hugóné, özv. Mialovich Viktorné, Balázs Mariska és Róza 50—50 krt; többen együtt 2 frt 68 krt. — II. Nagy Lukácsné és Veres Gergelyné 2 és 3. számu gyüjtő ivein: Lázár Domokos, Nagy Lukácsné, Veres Gergelyné, Veres Anna és testvérei 1—1 frtot, Becze Ferenczné és Imre László 60—60 krt, Madár Imre, Xántusz Elek. Boncz Antal Biró Balázsné és Bartalis Juliánna 50—50 kr, többen együtt 23 frt 20 krt. — III. Csiszér Áron tanitó ur gyüjtő ivén a csomortáni iskolás gyermekek, 3 frt 19 krt. IV. A gyüjtő iveken kivül: A várdotfalvi betlehemesektől 6 frt. Ferencz András 3 frt, Fodor Róza, Csiszér Dénes és Petres Lina 2 -2 forintot, Antal József, Gecző József. Beke Mihály, Ferencz Istvánné, Kedves Lina, Bakó József és neje, Köllő Jozéfa és Kósa Rózália 1—1 frtot, a csomortáni Élő Rózsafüzér (felső rózsa) 79 krt, Burján József, Bakó Elek, ifj. Bakó Ágoston, Sánta Istvánné, Sánta Mihályné, Renner György és Kovács Zsuzsa 50—50 krt. többen együtt 2 frt 95 krajczárt. I—IV. összesen 109 frt 63 krajczárt. Ugy a kegyes adakozók, mint a buzgó gyüjtők nyerjék jutalmukat Jézus szent Szivétől! — Csik-Somlyón, 1899. márczius 13. Kassai Lajos, plebános.

KIADÓ LAPTULAJDONOS:
GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

HIVATALOS RÉSZ

4000. szám. / 1899. III/2. Földmivelésügyi m. kir. miniszter.

Rendelet.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak, a takonykór, illetőleg a bőrféreg föllépése esetén teendő hatósági intézkedések, ugy a malleinezések tárgyában.

(Folytatás és vége.)

Vészterjesztő tárgyak megsemmisitése

26. §. Az takonykóros vagy takonykórra gyanus állatokkal érintkezett kocsirudak, szerszámok, nyergek, takarók, kötőfékek, kafék, vakarók, itatóedények, etetőzacskók, a szomszéd állásban levő állatok, kötőfékjei, ugy a takonykoros, vagy takonykórra gyanus állattal összefogott állatok szerszámai és a takonykórra gyanus állat gyógykezelésénél netán használt eszközök stb. a mennyiben fertőtlenithetők nem volnának megégetendők.

Kocsik, melyeken takonykóros állatok hullái szállittattak és ily állatok eltakaritása körül alkalmazott egyének azonnal alaposan tisztitandók, illetve fertőtlenitendők.

A takonykóros állat ápolójának ruházata, a mennyiben kisebb értékü és fertőtlenitésre nem alkalmas megégetendő; — a fehérnemü azonnal erős lugba teendő és megmosandó, Egyéb fertőtlenitésre alkalmas ruha gyökeresen tisztitandó és fertőtlenitendő, mely alkalommal különös figyelem forditandó a lábbeliekre.

Fából készitett istállóberendezés, u. m. vályuk, hidlások, rácsok (utóbbi minden körülmények között), lószerszám-fogasok, istállóban elhelyezett zabládák stb., a mennyiben ezek rosszabb állapotban vannak és ennélfogva fertőtlenitésre nem alkalmasak, megégetendők.

Jó erős deszkák, oszlopok, ajtók, küszöbök, hidlások stb. tisztán levakarandók, erős luggal megmosandók és alkalmas szerrel (3% karból- vagy 5% creolin- oldattal) fertőtlenitendők, és akkor másfaju állatoknál vagy más czélra használhatók.

Istállók fertőtlenitése.

27. §. Az istálló az 1888. évi 40,000 sz. rendelet 98—99. §-ai szerint és a hatósági állatorvos személyes felügyelete és felelőssége mellett az illető birtokosok vagy bérlők költségére tisztitandó és fertőtlenitendő, Ha valamely nagyobb istállóban csak egy takonykóros, illetőleg a kiirtás után esetleg takonykórra gyanusnak talált állat volt, elégséges az ilyen állat állását, nemkülönben a jobbról és balról levő állást fertőtleniteni; ha azonban nagyobb istállóban több

ilyen állat volt, vagy ily állat állást cserélt, az egész istálló fertőtlenitendő.

Ha közös istállóban (vendéglőben, állásban) csak egy takonykóros vagy takonykórra gyanus állat fordult is meg, akkor szintén az egész istálló fertőtlenitendő

A trágya, szarvasmarha-fogatokkal hordandó ki.

Takonykóros, illetőleg a kiirtás után esetleg takonykórra gyanusnak talált állattal érintkezésben volt széna vagy szalma megégetendő, mig az ugyanazon istállóban levő olyan szálas takasmány, melyet ilyen állat nem érintett, szarvasmarhákkal etetendő fel.

Lóápolók.

28 §. Oly személyek, kik takonykórra gyanus állatok ápolására alkalmaztatnak, ezen kórnak az emberekre is átható ragályozó képességére veszélyességére figyelmeztetendők. Azok, a kiknek kezein vagy arczán sérülések, pörsenések, fekélyek stb. mutatkosnak, ilyen állatok gondozására nem alkalmazhatók.

Takonykór gyanujában álló állatok ápolói nak óvakodniok kell attól, hogy az ilyen állatok által kilehelt levegőt közvetlenül beszivják, azoknak a gyanus állatokkal egy istállóban hálniok, vagy az ilyen állatok takaróit használniok nem szabad, Ruháikat a gyanus állatok körül teljesitett minden szolgálat után gondosan meg kell tisztitaniok és kezeiket 3% karbolsav, vagy 5% creolin-oldattal megmosniok.

Es okból ilyen oldatnak az illető istállóban készletben kell lennie.

Udvarsár-feloldás.

29. §. A takonykór, vagy gyanuja miatt elzárt udvar, tanya, major, istálló stb. az I. foku hatóság által felszabaditandó, ha ott 60 nap óta egy beteg vagy gyanus állat sincsen a fertőtlenités késedelem nélkül teljesen befejeztetett s az I. foku hatóság ezekről meggyőződést szerzett,

Azon esetben, ha az elzárt udvarban stb. levő összes lovak (szamarak, ösvérek), illetőleg a malleinre reagált összes állatok mind kiirtattak, a zárlat a teljes fertőtlenités foganatositásától számitott 6 nap mulva még a 60 nap eltelte előtt is feloldható.

A fertőtlenités, az illetékes hatósági állatorvos által. a jelen rendelet 26—27. §§-ai értelmében hajtandó végre. Járvány esetén az udvar stb. zárlat csak az állami állatorvos kedvező eredményü felülvizsgálata alapján oldható fel.

A zárlatfeloldás hozzám minden egyes esetben bejelentendő, s a feloldás a törvényhatóság első tisztviselője által az illetékes állami állatorvossal, ugy a jelen rendelet 4. §-ában felsorolt katonai hatóságokkal is azonnal közlendő.

A takonykór-járvány megszüntnek nyilvánitása.

30. §. A takonykór, mint járvány a törvényhatóság első tisztviselője által megszüntnek nyilvánitható, ha a községben illetőleg határában 60 nap óta már egy beteg vagy gyanus állat sincsen, a fertőtlenités minden fertőzött helyen teljesen befejeztetett és az állami állatorvos az 1888. évi 40,000. számu rendelet 125. §-ában előirt felülvizsgálatot kedvező eredménynyel tartotta meg. A felülvizsgálat megtartásáról az I. fokn hatóság a jelen rendelet 4. §-ában emlitett katonai hatóságokat közegeik kiküldhetése czéljából előzetesen értesiteni tartozik, de e közegek elmaradása a vizsgálat megtartását nem akadályozhatja. A járvány megszüntnek nyilvánitásáról a végleges felterjesztése mellett hozzám azonnal jelentés téendő s a feloldás az illetékes állami állatorvossal. ugy a jelen rendelet 4. § ában felsorolt katonai hatóságokkal is azonnal közlendő.

Állami kártalanitás.

31. §. A hatóságilag kiirtott lovak (szamarak, ösvérek) ugy a megsemmisitett vészterjesztő tárgyak (26. §.) után járó netáni kártérités mérvére és a további eljárásra nézve az 1888: VII. t.-cz- 105—112. §§-ai, ugy az 1888. évi 40,000. számu rendelet 288—294. §§-ai szigoruan betartandók és a kártalanitási határozat, mely a hivatkozott rendelet 293. §-a értelmében az érdekelt állatbirtokossal, ugy az illetékes ker állami állatorvossal mindenkor szabályszerüen közlendő, a 282. §-nak megfelelően hozandó meg.

Büntető intézkedések.

32. §. A ki jelen rendeletem ellenére avagy a jelen rendelet 3. és 20. §§-aiban emlitett eset kivételével megbizá-om nélkül malleint alkalmaz vagy alkalmastat, az, a mennyiben fegyelmi uton felelősségre vonható nem lonne, kihágást követ el, mely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A pénzbüntetések az 1888. évi VII. t.-czikk 156. §-ában megjelölt czélokra forditandók. A ki pedig a jelen rendeletben előirt egyéb szabályok és rendelkezések avagy tilalmak ellen vét: szintén kihágást követ el, mely a cselekmény vagy a mulasztás minőségéhez képest az 1888. VII. t.-cz. 152—155. §§-ai illetőleg a jelen rendelet 7. és 28. §§-aiban megjelölt rendelkezések avagy tilalmak megszegése esetén a most idézett törvény 150. §-a és az 1879. XL. t. cz. 124.§-a szerint minősitendő és büntetendő.

Felhivom a törvényhatóságot, hogy esen rendeletemet mentül kiterjedtebb módon tegye közhirré: az 1. § ban foglaltakra a községi elöljáróságokat tanittassa ki s a rendelet egy példányát tudomás és mihestartás végett az I. és II. foku állategészségügyi hatóságoknak, ugy a törvényhatósági, rend. tan városi, községi és körállatorvosoknak adja ki, egyuttal haladéktalanul gondoskodjék arról, hogy a községek a rendelet 2. és 22. §§-aiban előirt, magyar és az illető vidéken divó nyelven kiállitott „Takonykór" feliratu sárga szinü nyomtatványokkal kellő számban elláttassanak.

Utasitsa egyuttal az I. foku hatóságokat. hogy a malleinezési ügyeket mindenkor soronkivül intézzék el, a törvényhatóság összes községeiben pedig kellően hirdettesse ki, hogy a házi állatok birtokosai, pásztorok, gyepmesterek, mészárosok, vágatási biztosok és mindazok, kik házi állatok gondozásával vannak megbizva, a birtokukban levő, illetőleg gondozásuk alatt álló lovak (szamarak, ösvérek), belső megbetegülését, vagy elhullását a községi elöljáróságnak azonnal annál bizonyosabban jelentsék be, mert ennek elmulasztásáért a legszigorusabban fognak büntettetni, sőt azon esetre, ha a beteg vagy beteg-gyanus állat kiirtása válik szükségessé, netáni kartalanitási igényüket is elvesztik.

Felhivom továbbá a törvényhatóságot, utasitsa az I. foku hatóságokat és a községi elöljáróságokat, hogy a vendégfogadók, csárdák stb. istállóinak havonként tisztitása és fertőtlenitése iránt az 1888. évi 40.000. sz. rendelet 54. §-ában előirt határozmányok betartását szigoruan ellenőrizzék, s a mennyiben tudomásukra jut, kogy valamely takonykóros, vagy takonykór gyanujában álló állat ily istállókban megfordult, az esetre az ily istállóknak haladéktalan fertőtlenitése iránt intézkedjenek.

Utasitsa ezenkivül a községi elöljáróságokat, hogy az átvonuló vándorczigányok lovait (szamár. ösvér), a mennyiben ezen állatok hatósági állatorvos 30 napon belül érvényes egészségi bizonyitványával ellátva nem volnának, tartóztassa fel és hatósági állatorvos által dijtalanul sürgősen vizsgáltassa meg.

Végül értesitem a törvényhatóságot, hogy a verseny lovak kivételével a Magyarországból Horvát Szlavonországba. illetőleg külföldre (Ausztriába vasuton szállitandó lovaknak a berakáskor, Horvát-Szlavonországokból, illetőleg a külföldről (Ausztriából) Magyarországba vasuton szállitott lovakuak pedig a kirakáskor állategészségi szempontból a kirendelt vasuti szakértők által való megvizsgálását rendelem a e részben a 1888. évi 40,000 sz. rendelet 73., 74., 76—81. §§ ai s az ezeket kiegészitő összes fennálló rendeleteket a jelzett lovakra is kiterjesztem. Felhivom a törvényhatóságot, hogy ezt tegye szintén megfelelően közhirré és a kirendelt vasuti szakértőket kellő eljárásra utasitsa.

Ezen rendeletem 1899 febr. 1-én lép életbe a ezen időtől kezdve azon községekben, melyekben a takonykór a jelen rendelet 22. §-a értelmében járványos jelleget még nem öltött, a határár az illetékes állami állatorvos meghallgatása és hozzájárulásával az egyébként előirt óvintézkedések szigoru fentartása mellett hatályon kivül helyezhető, miről hozzám jelentés teendő.

A törvényhatóságnak ezen rendeletem folytán foganatositott intézkedéseiről 1898. évi febr, 1-ig jelentést várok.

Budapest, 1899. évi január hó 15-én.

Darányi s. k.
földmivelésügyi m. kir. miniszter.

VERESS SÁNDOR dr.,
megyei tiszti főorvos
orvosi rendelője és fogorvosi műterme
Csik-Szeredában
Nagy Ferencz dr. házában.
Rendes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2—3-ig. Fogorvosi és fogmüvészi rendelő idő naponta délelőtt 9—12-ig.
8—*

Az elismert jó minőségü és gyártmányu
Liliom vászon és házi vászon
Csikmegye részére egyedüli raktára
BARCSAY K.
női és férfi divatáru házába kapható:
Liliom vászon 7 frt 20 kr, **házi vászon** 5 frt 95 kr, egy vég 23 mtr (vagy 30 rőf), ugyszintén lepedő vásznok a legjobb minőségbe, egy szélybe 60, 75, 90 kr métere.
3—*

Jó házból két fiu,
ki 1—2 polgári osztályt végzett,
tanulónak
Jakab és társa kereskedésébe felvétetik. 3—*

Mauthner Ödön-féle gazdasági-, veteményes virágmagvak kaphatók eredeti csomagolással a karczfalvi gyógyszertárban, Hankó Antal gyógyszerésznél.
5—5

BORT
asztali, pecsenye, csemege-bort, cognácot, kisüstös **szilvoriumot, székely-fenyőpálinkát, eredeti tisztaságban, felelősség mellett,** nagyban és kicsinyben, **mérsékelt árban,** ajánljuk.
Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldünk.
Székely-Keresztur, 1899. márcz. hó.
Székely-Borkereskedés-Részvény-Társaság.
1—3

Sz. 882—899.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye kászon-alcsiki járásában rendszeresitett következő segéd-jegyzői állásokra pályázatot hirdetek.

I. Csik-Szentgyörgy, Bánkfalva és Menaság községekből álló körjegyzői körben Menaság székhelylyel Javadalmazása 250 frt fizetés, a földadó-nyilvántartás vezetéséért 30 frt és a magán munkálatokért szabálymendeletileg megállapitott dijak.

II. Csik-Tusnád és Verebes községekből álló körben Tusnád székhelylyel évi 300 frt fizetéssel.

Felhivom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t.-czikk 6. §. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám bezárólag **folyó évi április 4-ig** annyival inkább adják be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A menasági segédjegyző az anyakönyvvezetői, a tusnádi pedig az anyakönyvvezető helyettesi teendőket is köteles végezni.

Csik-Szentmártonon, 1899. márczius hó 11-én.

Bartalis Ágost,
főszolgabiró.
1—3

Árverési hirdetmény.

Alulirott község előljárósága közhirré teszi, hogy Csik-Taplocza község határterületének vadászati joga **folyó évi április hó 7-én délelőtt 8 órakor három** egymás után következő évre, a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

Árverési feltételek a községi birónál árverés napján megtekinthetők.

Csik-Taploczán, 1899. márczius 12.

Mihály Ferencz, h.-körjegyző. **Gegő István,** biró.
1-2

Fogtechnikusi jelentés.

Van szerencsém Csik Szereda és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy folyó **márczius hó 15-én**

Csik-Szeredába

érkezem és néhány napig a n. é. közönség rendelkezésére állok.

Készitek **egész fogsorokat,** melyek bármely étel rágására teljesen megfelelnek — felelősség mellett; **egyes fogakat** a többi fogakhoz természetben rakok a legjobb anyagból.

Lerakódott **fogkövet** és lerakódott **zöldszint** eltávolitok mütét és fájdalom nélkül.

Fogakat és **foggyökereket** a legujabb módszer szerint **teljesen fájdalom nélkül** huzok, garantirozva.

Mindenféle javitásokat pontosan elkészitek.

Jó és tartós munka a legolcsóbb árakon

A berlini fogászati klinikán végezvén a tanfolyamot kitünő eredménynyel, remélem, hogy a n. é. közönség teljes megelégedését leszek szerencsés kiérdemelhetni.

Becses bizalmat és pártfogást kér

teljes tisztelettel
Kővári Ármin,
fogtechnikus.

Található: **d. e. 7—12 óráig. d. u. 2—6 óráig.**

Sz. 582—1899.

Hirdetmény.

Csik-Pálfalva község tulajdonát képező „Pricske"-havas nevü erdőrészben **1899. márczius 23-án d. e. 9 órakor,** előre fizetés mellett a legtöbbet igérőnek, 420 drb fenyőtörzs (két köbméter törzsönkint) árverezés utján eladatik.

Kikiáltási ár 500 frt.

Árverési feltételek a község házánál megtekinthetők.

Csik-Pálfalva, 1899. márcz. 5.

Csiszér Márton,
k.-biró.
2—2

Sz. 232—99.
k. i.

Hirdetmény.

Közhirré tesszük, miszerint Csik-Szentdomokos község tulajdonát képező ingatlanokat a község hivatalos házánál **1899. évi márczius hó 25-ik napján d. u. 2 órakor** kezdődőleg nyilt versenyen a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fogjuk adni.

A feltételek a község hivatalos házánál bárki által betekinthetők.

Csik-Szentdomokos, 1899. márcz. 2.

Dániel József, körjegyző. **Böjte Lajos.** biró.
2-2

Zongorák, pianinok részletfizetésre.

Zongorák, pianinok bérbe adatnak.

Ő Felsége által az ezredéves orsz. kiállitáson megdicsérve.
Több éremmel kitüntetve.

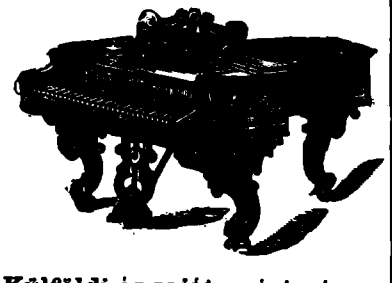

Schmidt S. és Fia
zongora- és hangszer készitő, zenemü-raktár
Maros-Vásárhelyt.
1—4

Külföldi és saját gyártmányu zongorák, mindennemü hangszerek, azok kellékei és alkatrészei.
Mindennemü hangszer javitása és hangolása szakszerü pontossággal teljesittetik.

Zongorák, pianinok bérbe adatnak.

Zongorák, pianinok, czimbalmok részletfizetésre.

Nyomatott Csik-Szeredában, a laptulajdonos és kiadó Györgyjakab Márton könyvnyomdájában 1899.